

چهارمین اجلاس سراسری دانشکده‌های

الهیات سراسر کشور

دانشکده‌الهیات و معارف اسلامی دانشگاه قم

اداره روابط عمومی - تیرماه ۱۴۰۳

گزارش اجمالی

باتوجه به ظرفیت بیش از ۵۰۰ استاد الهیات در کشور که همگی در رشته‌های قرآن و حدیث، فلسفه، کلام، فقه و ... در زمینه الهیات مطالعات دارند و تجربه‌های زیادی در این زمینه دارند، می‌توانند در حوزه‌ی علوم انسانی به ویژه اسلامی‌سازی علوم انسانی موثر باشند.

در این جلسه دکتر شریفی، رئیس دانشگاه قم در زمینه اسلامی‌سازی علوم انسانی نیز تأکید فراوان داشت، همچنین بنابراین شد تا این موضوع در نشست‌های بعدی مورد بررسی قرارگیرد، امیدواریم این نشست‌ها به برخی تصمیمات اجرایی برای الهیات کاربردی و حضور اساتید الهیات در حوزه علوم انسانی و بحث‌های میان‌رشته‌ای بینجامد.

موضوع الهیات کاربردی و اسلامی‌سازی علوم انسانی از مهم‌ترین مسائلی بود که در چهارمین نشست سراسری رؤسای دانشکده‌های الهیات، مورد بررسی قرار گرفت.

چهارمین نشست سراسری رؤسای دانشکده‌های الهیات که دبیرخانه آن متمرکز در دانشکده الهیات دانشگاه تهران است، در دانشگاه قم برگزار شد.

این دبیرخانه حدود دو سال است که فعال شده و جلساتی در سطح رؤسای دانشگاه‌ها و معاونین پژوهشی برگزار می‌کند.

در این نشست که در دانشکده الهیات دانشگاه قم برگزار شد مهم‌ترین مسئله مورد بررسی، الهیات کاربردی بود؛ به این معنا که الهیات کاربردی چیست؟، چگونه الهیات، کاربردی می‌شود؟ کدام یک از گروه‌های آموزشی این رشته، زمینه آن را دارد؟ و مسائلی از این قبیل مورد تبیین و بررسی قرار گرفت.

در گروه اخلاق در دانشگاه قم، در مقطع کارشناسی، رشته الهیات کاربردی برای اولین بار در کشور تصویب شده است که این موضوع نیز در این نشست مورد بحث و گفت‌وگو قرار گرفت.

موضوع الهیات در علوم انسانی نیز از دیگر مسائلی بود که در چهارمین نشست سراسری رؤسای دانشکده‌های الهیات، بررسی شد که ریاست دانشگاه قم و جمعی از رؤسای دانشکده‌ها که در این جلسه شرکت کرده بودند در رابطه با اهمیت دانشکده‌های الهیات به گفت‌وگو پرداختند.

رئیس دانشگاه قم عنوان کرد: مقبولیت بخشیدن به فلسفه و کلام میان عامه مردم؛ کار ویژه دانشکده‌های الهیات

رئیس دانشگاه قم گفت: بسیاری از دلهره‌های موجود جامعه در میان جوانان مربوط به معرفت و معنای زندگی و درمان این دلهره کار فیلسوف است، بنابراین فلسفه و کلام باید به سطح سوم یعنی مقبولیت در میان عامه مردم ورود کند و این امر یکی از کارها و ماموریت‌های مهم دانشکده الهیات است.

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر احمدحسین شریفی رئیس دانشگاه قم در چهارمین اجلاس سراسری دانشگاه‌های الهیات سراسر کشور که در دانشگاه قم برگزار شد، عنوان کرد: استمرار و جدیت این جلسات باعث برکت برای مقوله الهیات و در مجموع برای جامعه و انقلاب خواهد شد.

وی ادامه داد: در حوزه دو موضوع «نقش الهیات در علوم انسانی» و «الهیات کاربردی» که برای هم‌اندیشی در این جلسه انتخاب شده بحث‌های بسیاری را می‌توان مطرح کرد، در واقع می‌توان گفت که فلسفه وجودی الهیات در دوران معاصر به تبیین نقش آفرینی در این دو حوزه گره خورده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر شریفی اضافه کرد: سوالات جدی درباره کارویژه رشته‌های الهیات مخصوصاً برخی از رشته‌ها مثل فلسفه مطرح می‌شود که باعث شده فیلسوفان دنیا برای تبیین اهمیت خود و جایگاهشان به دیگران به تکاپو بیفتند و اگر در این زمینه محبوبیت و مقبولیتی صورت نگیرد اقبال مخاطبان به این رشته‌ها کم خواهد شد. رئیس دانشگاه قم گفت: نکته قابل ذکر این است که در برخی از رشته‌های الهیاتی متعارف در دانشکده‌های الهیات مثل فقه تجربه گران‌سنگی وجود دارد که ماندگاری هزارساله این دانش و رشد آن مرهون این است که توانسته مقبولیت لازم را در جامعه هدف و عامه مردم کسب کند و این امر را در میان مردم بیان کرده است که برای ادامه زندگی به صورت هدفمند و سعادت خود نیازمند مسئله فقه هستند در نتیجه مردم حاضر هستند که حتی برای این مسئله هزینه کنند.

وی افزود: سیر تحول فقه داستان طولانی دارد که بهتر است مطالعه شود زیرا باید بدانید که فقه چگونه به جایگاهی رسیده است که در انقلاب اسلامی امام خمینی در کتاب خود ضمن تعریف فقه می‌گوید فقه قانون تنظیم معاش و معاد است تعبیری که علامه هلی نیز به آن اذعان داشته است.

وی ادامه داد: البته در سطح جهان به صورت محدود مراکز فلسفی موجود است اما این امر در ایران وجود ندارد در صورتی که بسیاری از دلهره‌های موجود در جامعه مربوط به معرفت و معنای زندگی در میان جوانان است و درمان این دلهره کار فیلسوف است نه روانشناس بنابراین فلسفه و کلام باید به سطح سوم یعنی مقبولیت در میان عامه مردم ورود کند و این امر یکی از کارها و مأموریت‌های مهم دانشکده الهیات است.

دکتر شریفی در پایان گفت: در بحث فلسفه سند فناوری‌های نرم تنظیم شد که پس از شش سال ماندگاری در مرحله پایانی امضا شد؛ در این سند فلسفه نقش بسیار مهم و ضروری دارد و باعث شده که دانشکده‌های الهیات به عرصه مراکز رشد و دانش‌بنیانی ورود کنند، همچنین باید با استفاده از تجربه TRI ناظر به حوزه‌های فنی مهندسی و علوم پایه سطح آمادگی فناوری‌های نرم، فلسفی و فرهنگی را تدوین کرد این امر درواقع همان الهیات کاربردی است که نقش آن را در علوم انسانی تبیین می‌کند بنابراین باید بحث کلامی و فلسفی در این موضوع و در این دو سطح قرار گیرد.

دکتر شریفی بیان کرد: بطور خلاصه در بحث سیر مباحث فقهی یکی از مراحل مباحث نظری و آکادمیک است که هنوز هم جریان دارد و روز به روز نیز پیچیده‌تر می‌شود البته همواره و هر روزه این امر مورد نیاز است بخش اصلی کار حوزه‌های علمیه نیز تعمق و تفکر در مباحث فقهی است.

رئیس دانشگاه قم ادامه داد: اما اگر فقه در همین مرحله و اندازه می‌ماند به چیزی همانند بحث‌های انتزاعی محض و جهانی در یک گوشه تبدیل می‌شد ولی فقه به این سطح اتکا نکرد و به سطح سیاستی، تصمیم‌سازان جامعه و مدیران حکومتی نیز خود را اثبات کرد تا آن‌ها احساس نیاز به فقها کرده و فقه را در تصمیم‌گیری‌های سطح کلان جامعه قبول کنند.

مسئله نیاز به فقه در تمام دوران حکومتی از مغول تا پهلوی مشهود است

وی اضافه کرد: مسئله نیاز به فقه در تمام دوران حکومتی از مغول تا پهلوی مشهود است و در دوران جمهوری اسلامی نیز به حد اعلای خود یعنی حضور در عرصه قانون‌گذاری، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در سطح کلان جامعه خود را نشان داده اما در مقوله کلامی و فلسفی به این سطح نرسیده است و هیچگاه فلسفه در حوزه تصمیم‌سازی اجتماعی، تدوین اسناد اداره جامعه و صدها سند کلان و راهبردی جامعه دخالتی نداشته است در نتیجه در این سطح فلسفه خلاء وجود دارد که باید برای رفع آن تلاش صورت گیرد.

دکتر شریفی گفت: برگ برنده فقه این است که در لایه سوم یعنی عامه مردم توانسته است مقبولیت لازم را کسب کند به حدی که مردم حاضرند با هزینه خود خانه عالم بسازند تا روحانی در روستای آن‌ها مستقر شود چرا که احساس نیاز می‌کنند اما در خصوص حضور فیلسوف که درمانگر امراض ذهنی، فکری و معرفتی است احساس نیاز نکرده است اما فلسفه و کلام به طور جدی نیاز دارد که به این سطح برسد چرا که باید بیماری‌ها را در سطح جامعه درمان کند.

رئیس دانشگاه قم افزود: دشمنان نیز چون می‌دانند که این برگ برنده دست حوزه است همواره تلاش می‌کند تا این ارتباط را از میان بردارد.

معاون مرکز پژوهش و آموزش عالی قرآن و علوم انسانی کشور: مشارکت در تولید علم جهانی؛ مهم‌ترین الزام تحول علوم انسانی در کشور

معاون مرکز هماهنگی و توسعه پژوهش و آموزش علوم قرآنی و علوم انسانی کشور در چهارمین اجلاس سراسری دانشگاه‌های الهیات سراسر کشور گفت: تحول علوم انسانی یکی از کارهایی است که دانشکده‌ها می‌توانند با بین‌المللی‌سازی علوم انسانی در دو ساحت انتشار مقاله در مجلات بین‌المللی و انتشار مجله داخلی با استانداردهای بین‌المللی انجام دهند.

دکتر مصطفی زالی معاون مرکز هماهنگی و توسعه پژوهش و آموزش علوم قرآنی و علوم انسانی کشور در چهارمین اجلاس سراسری دانشگاه‌های الهیات سراسر کشور در خصوص مرکز علوم اسلامی وزارت علوم تحقیقات و فناوری و ارتباط آن با دانشکده‌های الهیات عنوان کرد: تاریخچه مرکز علوم اسلامی وزارت علوم تحقیقات و فناوری مربوط به سال ۱۳۸۹ است که شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوبه‌ای برای تشکیل شورای تحول و ارتقای علوم انسانی داشت، از سال ۱۳۸۹ تا سال ۱۴۰۲ شورای تعقل و ارتقای علوم انسانی با ریاست دکتر حداد عادل زیر نظر شورای انقلاب فرهنگی به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های اقماری آن فعالیت می‌کرد.

وی ادامه داد: تمرکز فعالیت شورای تحول در این دوره

بازنگری برنامه‌های درسی با تمرکز بر علوم انسانی غربی بود. از این رو حوزه‌های مربوط دانشکده‌های الهیات در کارگروه‌های

شورای تحول و ارتقای علوم انسانی کارگروه وجود نداشت. دکتر زالی اضافه کرد: به طور کل دانشکده الهیات و زیر مجموعه آن در حوزه شورای تحول قرار نمی‌گرفت زیرا این شورا برای بازنگری در علوم انسانی غربی تشکیل شده بود و سرفصل فعالیت آن در عمل به بازنگری برنامه‌ها خلاصه شده بود و در

واقع می‌توان گفت که بخشی از وظایف اداره برنامه‌ریزی وزارت علوم به شورای انقلاب فرهنگی منتقل شد.

معاون مرکز هماهنگی و توسعه پژوهش و آموزش علوم قرآنی و علوم انسانی کشور گفت: در سال ۱۴۰۲ دو اتفاق رخ داد نخست اینکه دکتر زلفی‌گل وزیر علوم تحقیقات و فناوری دکتر هراتی را به عنوان قائم مقام در حوزه علوم انسانی منصوب کردند و مرکزی که از پیش در وزارت علوم تحت عنوان مرکز پژوهش و آموزش عالی قرآن فعالیت می‌کرد، طی مذاکره‌ای با سازمان امور اداری استخدامی، به مرکز پژوهش و آموزش عالی قرآن و علوم انسانی تبدیل شد.

وی افزود: مورد دوم این بود که شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز مصوبه‌ای را گذراند و دبیرخانه شورای تحول و علوم انسانی را به وزارت علوم منتقل کرد و قائم مقام وزیر در حوزه علوم انسانی دبیر شورای تحول شد.

علوم انسانی منصوب کردند و مرکزی که از پیش در وزارت علوم تحت عنوان مرکز پژوهش و آموزش عالی قرآن فعالیت می‌کرد، طی مذاکره‌ای با سازمان امور اداری استخدامی، به مرکز پژوهش و آموزش عالی قرآن و علوم انسانی تبدیل شد.

وی افزود: مورد دوم این بود که شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز مصوبه‌ای را گذراند و دبیرخانه شورای تحول و علوم انسانی را به وزارت علوم منتقل کرد و قائم‌مقام وزیر در حوزه علوم انسانی دبیر شورای تحول شد.

دکتر زالی ادامه داد: در دوره گذشته عملاً بحث تحول علوم انسانی به یک سرفصل تحت عنوان بازنگری دروس محدود شد. در دوره جدید بازنگری برنامه‌های درسی تبدیل به یکی از سرفصل‌های فعالیت شورای تحول شد و یک فعالیت در کنار فعالیت‌های دیگر به حساب می‌آید.

نماینده مرکز قرآن و علوم انسانی وزارت علوم افزود: در دوره جدید شش هدف برای شورای تحول معین شد که شامل ابتدای علوم انسانی بر نظریه جمهوری اسلامی، ارتقاء و تحول نظام آموزشی و پژوهشی، فناوری و نوآوری در علوم انسانی، راهبردها و کارآمدسازی، تربیت نیروی انسانی کارآمد، تقویت کارآمدی و اثرگذاری اجتماعی علوم انسانی، تقویت نگاه انتقادی به علوم انسانی و کمک به حل مسائل کشور است.

دکتر زالی ادامه داد: عملاً بحث بازنگری سرفصل‌ها یک بخشی از عنوان دوم است. معاون مرکز هماهنگی و توسعه پژوهش و آموزش علوم قرآنی و علوم انسانی کشور اضافه کرد:

مرکز علوم انسانی وزارت علوم و دبیرخانه شورای تحول یک مرکز ستادی و سیاست‌گذار به شمار می‌آید و صف فعالیت‌های آن دانشکده‌های الهیات و علوم انسانی هستند که دانشکده‌های علوم انسانی به نسبت دانشکده‌های الهی وسیع‌تر می‌باشد.

وی گفت: برخلاف علوم اجتماعی و اقتصاد که یک واردات غربی است در حوزه الهیات و رشته‌های الهیات سنت حداقل هزار ساله در داخل کشور وجود دارد که ظرفیت دانشکده الهیات را به یک نقطه فعال تبدیل می‌کند.

دکتر زالی اضافه کرد: یکی از مسائل مهم در علوم انسانی مسئله مرجعیت علوم انسانی در وهله اول برای تثبیت و در مرحله دوم برای ترویج علوم انسانی است.

وی در پایان تصریح کرد: از جمله کارهایی که دانشکده‌ها می‌توانند برای تحول علوم انسانی انجام دهند تلاش برای بین‌المللی‌سازی علوم انسانی در دو ساحت انتشار مقاله در مجلات بین‌المللی و انتشار مجله داخلی با استانداردهای بین‌المللی است که تاکنون با توجه به آمارهای موجود فقط یک مجله داخلی در نمایه ISI و دو تا سه مجله در نمایه اسکوپوس قرار گرفته‌اند که باید با سرعت بیشتری افزایش یابد.

رئیس دانشکده الهیات دانشگاه قم؛ بعد از حوزه علمیه، سنگین‌ترین وظایف معارفی بر عهده دانشکده الهیات است

رئیس دانشکده الهیات دانشگاه قم با بیان اینکه دانشکده‌های الهیات با ظرفیت بالای ۵۰۰ نفر هیئت علمی، نقش بسیار مهمی در گسترش معارف دینی کشور ایفا می‌کنند، عنوان کرد: سه وظیفه اصلی دانشگاه به فرمایش مقام معظم رهبری، تربیت عالم، تولید علم و جهت‌دهی به تربیت عالم و تولید علم است که از مهم‌ترین دانشکده‌ها در تحقق این اهداف دانشکده‌های الهیات کشور هستند و سنگین‌ترین وظایف معارفی بعد از حوزه‌های علمیه بر دوش آن‌هاست.

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سید رضا مودب، رئیس دانشکده الهیات دانشگاه قم در چهارمین اجلاس سراسری رؤسا و معاونین دانشکده‌های الهیات سراسر کشور عنوان کرد: ۲۲ دانشکده الهیات در کشور فعالیت دارند به برکت انقلاب شکل گرفته و پیشرفت کرده‌اند.

وی افزود: پیش از انقلاب تنها برخی گروه‌های مذهبی فعالیت می‌کردند و به برکت هدایت‌های امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری، امروزه در خیلی از دانشگاه‌های مهم کشور دانشکده‌های الهیات تشکیل شده و در حال فعالیت هستند؛ غالب رشته‌های فلسفه، کلام، فقه، شیعه شناسی، معارف و دیگر رشته‌ها در این دانشکده‌ها ارائه می‌شود و به طور کلی رو به توسعه است.

رئیس دانشکده الهیات دانشگاه قم گفت: دانشکده‌های الهیات با ظرفیت بالای ۵۰۰ نفر هیئت علمی، که از اساتید معزز هستند؛ نقش بسیار مهمی در گسترش معارف دینی کشور ایفا می‌کنند؛ رکن اصلی دانشگاه علم، و سه وظیفه اصلی آن به فرمایش مقام معظم رهبری، تربیت عالم، تولید علم و جهت‌دهی به تربیت عالم و تولید علم است که از مهم‌ترین دانشکده‌ها در تحقق این

اهداف دانشکده‌های الهیات کشور هستند و سنگین‌ترین وظایف معارفی بعد از حوزه‌های علمیه بر دوش آن‌هاست.

عضو هیئت علمی دانشگاه قم ادامه داد: دانشکده‌های الهیات ظرفیت بسیار گران‌قدری از نظر اساتید و سرمایه‌های علمی دارند و مسئولیت اسلامی‌سازی علوم انسانی برعهده دانشکده‌های الهیات است، همین طور که بیشترین مجلات وزارت علوم در حوزه علوم انسانی است، بیشتر دانشجویان نیز در حوزه علوم انسانی تحصیل می‌کنند که البته نگرانی‌های جدی هم در این زمینه ایجاد می‌کند که فارغ‌التحصیلان این رشته‌ها پس از فراغت از تحصیل چه سرنوشتی خواهند داشت و گاهی به‌جای این‌که باورهای دینی‌شان تقویت شود، نسبت به هنگام ورود به دانشگاه افت خواهد کرد.

وی اظهار کرد: مطلوب است که دانشگاه‌های الهیات در این شرایط، قدری وظایف، توانمندی و ظرفیت‌های خود را به بحث بگذارند؛ در دانشگاه قم نیز، از مهم‌ترین برنامه‌های دکتر شریفی، ریاست دانشگاه، این بوده که مباحث و برنامه‌های علوم انسانی مورد توجه تمام معاونین و اساتید دانشگاه قرار گیرد.

رئیس دانشکده الهیات دانشگاه تهران؛ الهیات ظرفیت بسیار بالایی در رفع نیازهای جامعه دارد

هماهنگی شود و موضوعات در ۱۰ عنوان مستقل ارائه شد که همایش ملی انقلاب اسلامی و الهیات کاربردی ازجمله‌ی آن‌هاست. دکتر واعظی اظهار کرد: شاخصه‌های الهیات کاربردی به ۴ بخش تقسیم می‌شود که عبارت است از تلاش برای وضوح بخشیدن به مفاهیم دینی، آزمودن و محک زدن مدعیات الهیاتی است که باید مشخص شود یعنی خصلت آزمون‌پذیری، تحقیق‌پذیری و تبیین عقاید دینی پس کار الهیات فقط دفاع نیست، بلکه دفاعیات کلامی تنها یک بخش از این علم است نه کل آن.

رئیس دانشکده الهیات دانشگاه تهران ادامه داد: دانشگاه‌ها به چهار نسل تقسیم می‌شوند؛ دانشگاه دانش‌محور، پژوهش‌محور، کارآفرین‌محور و مهارت‌محور یا حرفه‌آموز. دانشگاه‌های کارآفرین و مهارت‌آموز، دانشگاه‌هایی هستند که با شناخت درسته نیاز جامعه، فارغ‌التحصیلان کارآفرین، ماهر و نوآور پرورش می‌دهند.

وی گفت: در جهان کسب‌وکارهای مبتنی بر دین وجود دارد. مجموعه استیک در مالزی مجموعه‌ای است که در مقاطع ارشد و دکترا ظرفیت‌های بسیار گسترده‌ای در حوزه علوم انسانی دارد و فعالیت‌های بسیار خوبی انجام می‌دهد. پس از جلساتی با مسئول این مجموعه، همایش بین‌الملل تمدن در دستور کار قرار گرفت. همچنین مقرر شد که نشست‌های ماهانه‌ای با این مجموعه داشته باشیم. عضو هیئت علمی دانشگاه تهران خاطر نشان کرد: این مجموعه، مجموعه‌ای رو به جلواست که بهترین‌ها را شکار می‌کند، خوب هزینه می‌کند و دسترسی‌های خوبی هم به منابع بین‌المللی دارد؛ لذا استفاده از ظرفیت‌های آن‌ها می‌تواند ما را در راستای رسیدن به اهداف والا یاری رساند. دوره‌های مهارت‌افزایی برای دانشجویان دوره‌های بسیار مفیدی است و مطلوب است که به آن توجه شود. دوره‌ای تحت عنوان میانجی‌گری و داوری به جهت اینکه میانجی‌گری در جمهوری اسلامی ایران هنوز ساختار جدیدی ندارد، در دستور کار قرار گرفت و به نتایج مثبتی هم رسید.

دکتر واعظی اضافه کرد: الهیات در آمریکا از بین ۳۸ رشته کلی در رتبه ۲۸ قرار دارد و در سال ۲۰۲۱، ۷ هزار و ۴۵۹ مدرک دانشگاهی علوم انسانی در این کشور صادر شده است. در ایران نیز تمام مشاغل کشور، نیازمند به اساتید، دانشجویان و به‌طور کلی رشته الهیات هستند و الهیات ظرفیت‌های بسیار زیادی در رفع نیازهای جامعه و کشور دارد که باید از این ظرفیت‌ها استفاده شود.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران گفت: تمام مشاغل کشور، نیازمند به اساتید، دانشجویان و به‌طور کلی رشته الهیات هستند و الهیات ظرفیت‌های بسیار زیادی در رفع نیازهای جامعه و کشور دارد که باید از این ظرفیت‌ها استفاده شود؛ اما متأسفانه ما آن‌گونه که باید در این مسئله اقدام نکرده‌ایم.

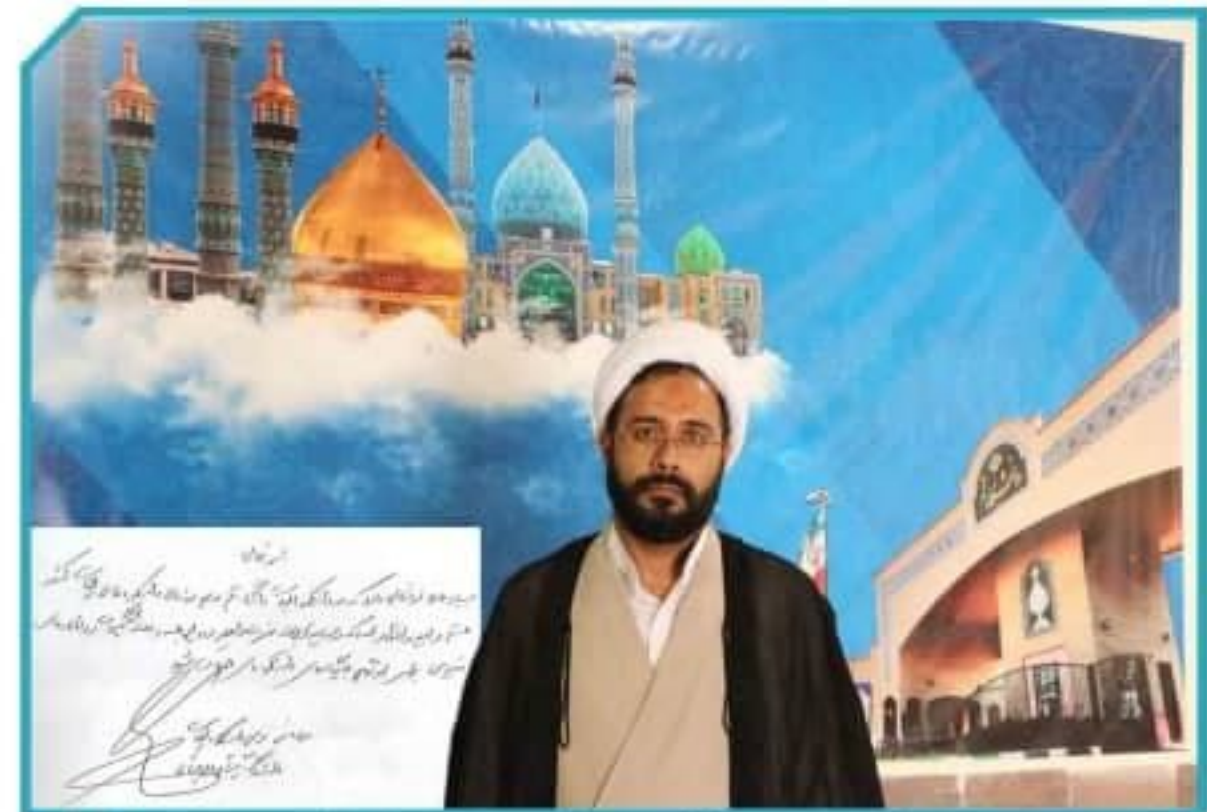
دکتر محمود واعظی رئیس دانشکده الهیات دانشگاه تهران در چهارمین اجلاس سراسری دانشگاه‌های الهیات سراسر کشور که در دانشگاه قم برگزار شد، عنوان کرد: هدف مشترکی که علی‌رغم همه گرفتاری‌ها و مشغله‌ها ما را دور هم جمع می‌کند، دستیابی به تجربه‌های یکدیگر است. قرآن بنیان شدن علوم انسانی باید در دستور کار دانشکده‌های الهیات قرار گیرد و بسیار مهم است که آبشخور منابع علوم انسانی ما از غرب فاصله بگیرد و به معارف خودمان باز گردد.

وی افزود: اگر بخواهیم به شرایط امروز بنگریم، خروجی ما در شرایط فعلی دانشجویان خیلی خوب نیست و نسلی بالا می‌آید که در همه ابعاد ما را دچار شگفتی می‌کند. الهیات تاروپود مباحث زندگی را پر کرده و در همه عرصه‌های جامعه وارد می‌شود و همه عرصه‌ها را دربرمی‌گیرد. هیچ مطلبی از الهیات جدا نیست، اگر بخواهیم سراغ تحول در علوم انسانی برویم بیش از همیشه نیاز است که به الهیات بها و اهمیت داده شود.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران بیان کرد: امروز دانشجویان ما هم حرف‌های شش قرن قبل را می‌زنند و سوالات و ابهامات زیادی درخصوص زندگی دارند. با شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره این معضل بحث شد و ۱۴ صفحه پیشنهاد از طرف آن‌ها به ما ارائه داده شد. تصمیم گرفته شد که با مجموعه نهادهای ذی‌صلاح این مسأله

حجت الاسلام والمسلمین سراج
دانشگاه ایلام

حجت الاسلام والمسلمین سامانی
دانشگاه سیستان و بلوچستان

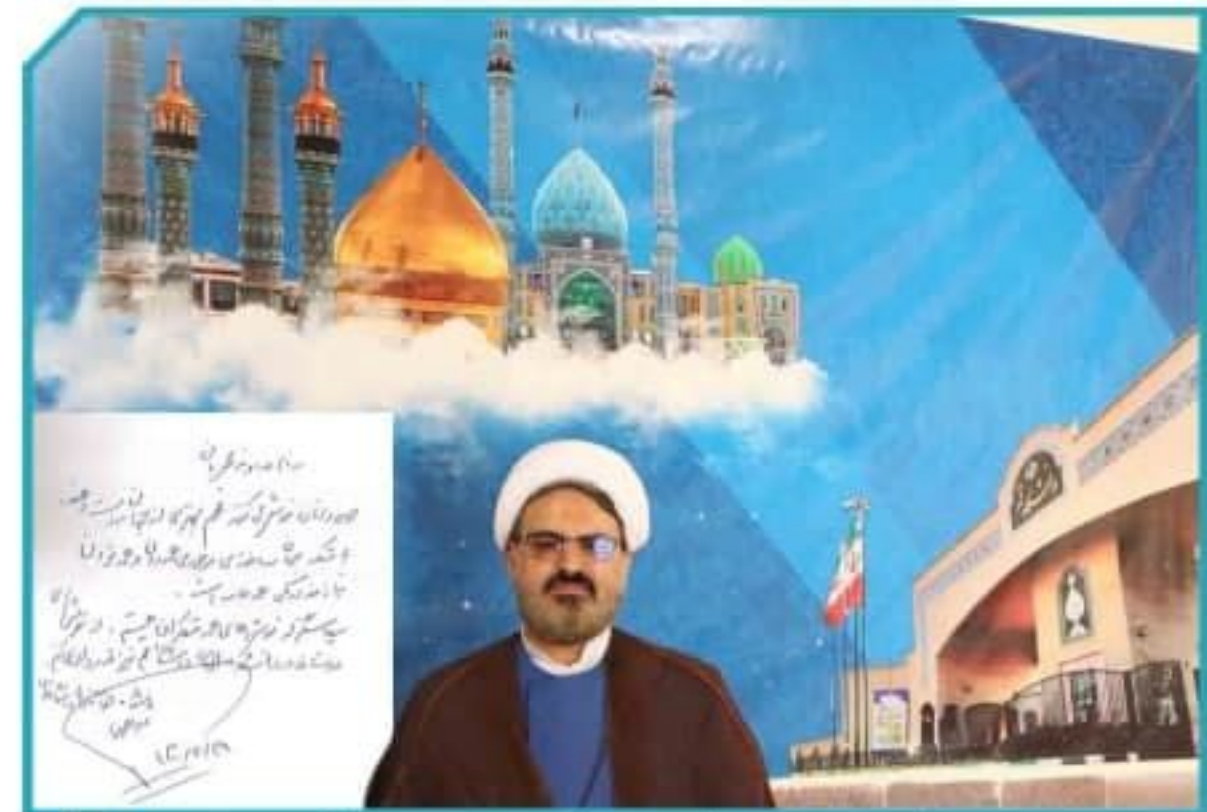
دکتر محمود شیخ
دانشگاه تهران

دکتر صمد عبداللہی عابد
دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

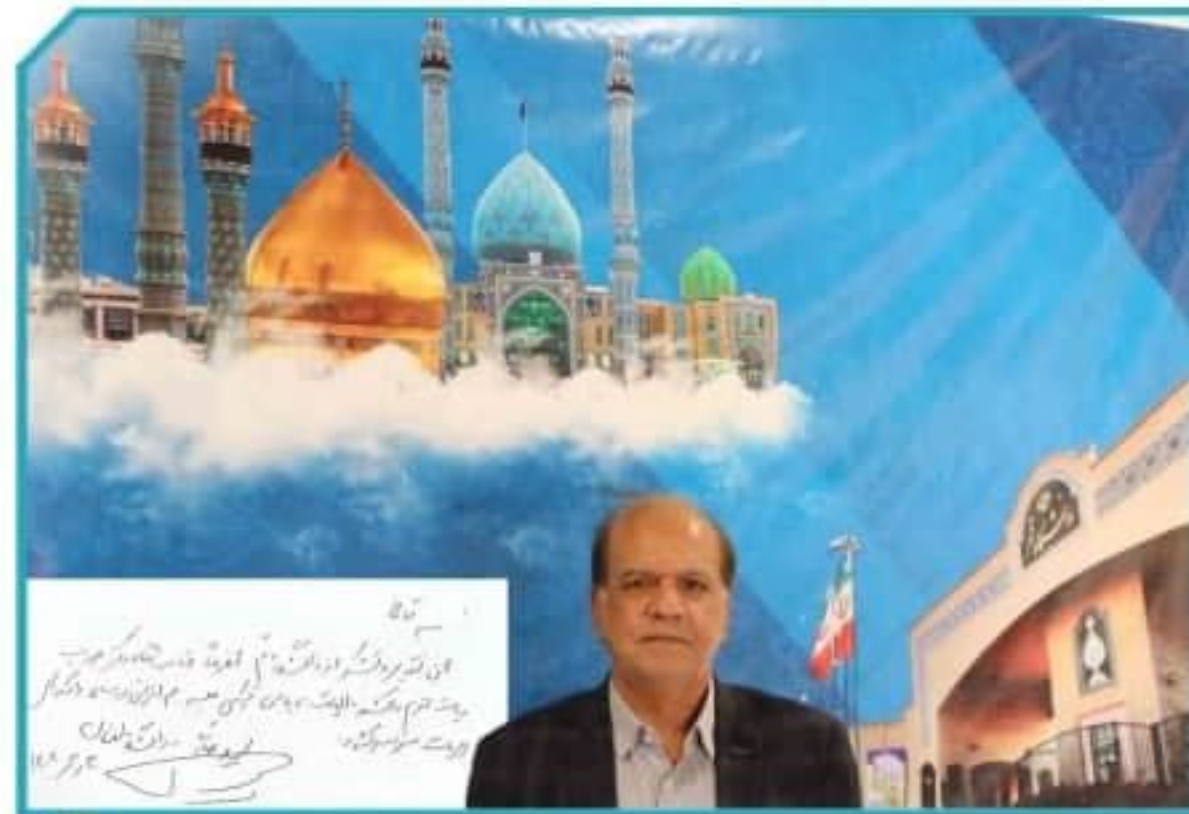
دکتر محمود واعظی
دانشگاه تهران

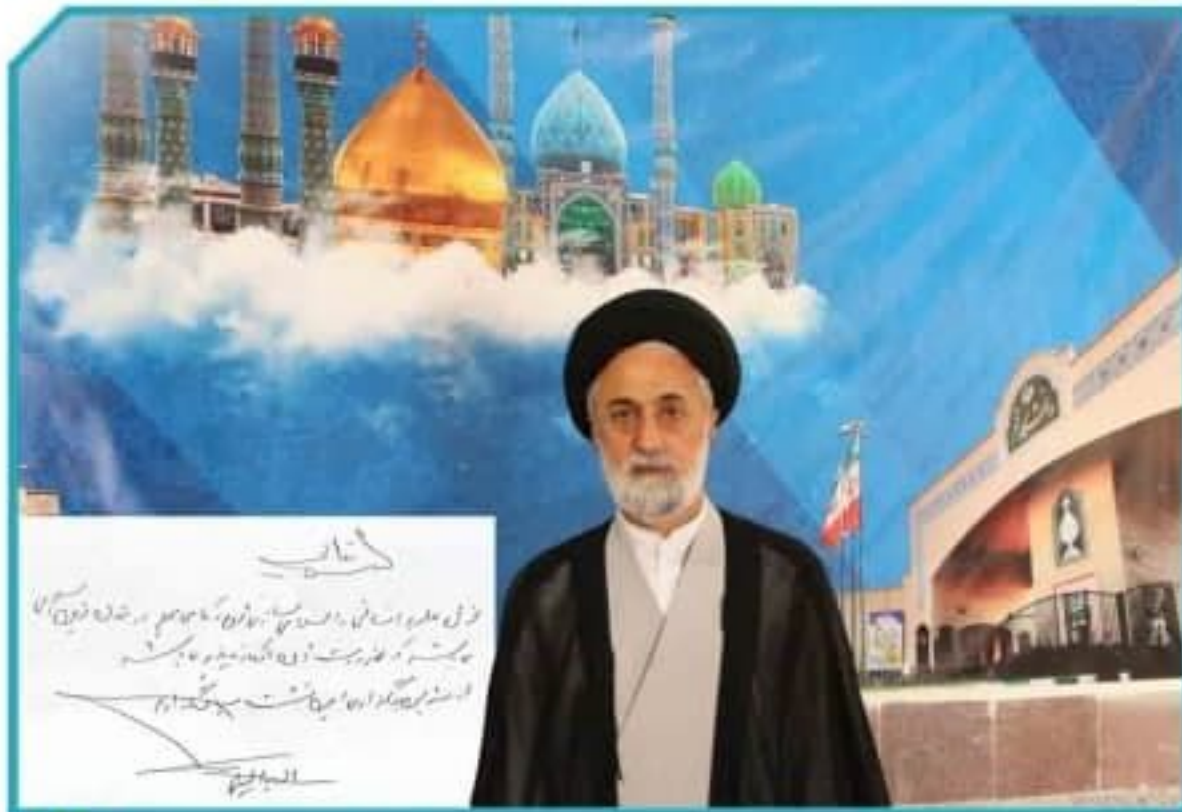
حجت الاسلام والمسلمین عبداللهی
دانشکده گان فارابی دانشگاه تهران

دکتر مهدی نوریان
دانشگاه قزوین

دکتر مجید صادقی
دانشگاه اصفهان

حجت الاسلام والمسلمین سیدرضا حسینی
دانشگاه پیام نور

دکتر فرشته ابوالحسنی
دانشگاه مازندران

اداره روابط عمومی دانشگاه قم
fa.qom.ac.ir